

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 16 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătinindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăze Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Nimeri singuratici la 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografică”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”

Abonament lunar

pentru
Noemvrie st. vechiu
invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Decadența Ungariei.

(*) De astă-dată n'o spunem noi, ci o spune chiar unul dintre cei mai teribili Maghiari, un bărbat politic cunoscut pentru intoleranța sa politică față de naționalitățile nemaghiare.

Dacă nu ne-au crezut și nu vor să ne dea auzul nou, când afirmăm pe bună dreptate că Ungaria se sbate în cumplită decadență pe toate terenele, compatrioții nostri maghiari vor crede doar idolului lor *Ugron Gábor*, care în discursul rostit zilele acestea în camera maghiară a zugrăvit tristul adevăr al decadenței patriei noastre în corolile cele mai reale.

După atâtea liniște somnoroasă în viața politică maghiară, discursul politicianului său este un eveniment dureros, care a sbucit fără milă grandomania ungurească, ear' pe noi ne-a imbușurat pentru francheta constatărilor sinistre ale decadenței Ungariei.

În mijlocul beției politicianilor unguri, cari aproape toți se puseseră să doarmă pe pernele unei pretinse ere de „drept, lege și dreptate”, cuvintele fanaticului Ugron — care numai de „nepatriotism” nu poate fi bătut — au căzut ca o bombă și au rănit cu exploziile lor multe nădejdi sanguinare și neserioase. Fără să vrea, patrioții de patență special ungurească au trebuit să se deștepte din somnul lor greu, urmat unei esecive beți de iluzii ridicole.

A căzut zăpadă proaspătă peste lapovița murdară, dar' acel ce pășeste cu încredere peste ea — se cufundă în murdărie. Sânt cuvintele foarte elocvente ale lui Ugron, caracterizând potrivit situația țării în imaginara „eră nouă”.

Toate sânt, cum au mai fost: triste și murdare. Numai un vâl alb — promisiunile cu toptanul ale fetișului Széll — acoperă la păreră situația desolată de mai înainte...

În ce privește zugrăvirea societății maghiare, — discursul lui Ugron a fost tot atât de negru și tot atât de adevărat. Nu știința și caracterul, ci protecția și corupția sânt idealul păturilor culte ale națiunii maghiare. Are toată dreptatea Ugron în aserțiunile aceste. Specula, ear' nu convingerea este psihologia socială și politică a Maghiarilor. Mulțumită șefilor sei descreerați și coruptivi, națiunea maghiară a ajuns fără aripi, a devenit, pe românește, un verne ce se tiră sub pământ.

Zădarnic s'a ridicat imediat primul-ministru Széll, ca să risipească impresia deprimătoare provocată în toată camera de discursul lui Ugron. Adevărul rămâne așa cum e și jalnic afară din cale.

Chiar zările ungurești cele mai șoviniste și actualmente guvernamentale, ca „*Budapesti Hirlap*” și altele, — nu și pot ascunde desnaidejdea sinceră ce le-a cuprins la auzul grozavelor adevăruri emise de Ugron. Plâng și se tânguesc, că e rău în Ungaria și cer dela Széll — rapida sanare a decadenței.

Sărmanii șovinisti! Se mângăie cu nădejdea absurdă, că o decadență de atâtea amar de vreme se poate delătura cu o trăsătură de condeiu...

Ei vreau cu orice preț sanarea. Dar' nu caută nici cauzele adevărate ale decadenței, nici remediile ei pozitive.

Însuși Ugron a constatat numai stările faptice, nu și cauzele lor.

De ce? Pentru simplul cuvânt, că dacă ar fi fost franc și logic până în capăt, — compatrioții sei l-ar fi declarat cu siguranță... trădător de neam și de patrie.

Cu siguranță! Pentru că Ugron, voinde să constate cauzele fundamentale ale decadenței Ungariei, ar fi trebuit să le recunoască întâiu în *șovinismul unguresc*, în grandomania deținătorilor puterii de stat, în sistemul blăstemat al guvernamentului maghiar, în nelegiuirea politică a „statului național maghiar”...

Atât de departe însă nu-i capabil să avanseze un șovinist orb, de tagma lui Ugron, care vede copacul gata de prăbușit, dar' nu-i vede scorbura care roade trunchiul.

Cine vrea să vorbească despre decadența Ungariei, trebuie să studieze în prima linie chestiunea naționalităților. De altfel, el nu face decât oarbă fără de folos.

Dar' oprimatorii nostri nu sânt capabili de studiu serios, ci numai de... sgomot ocașional. Și cine perde din asta? Ei singuri.

Sibiu, 11 Nov. n.

CUOTA. Membrii comisiunii maghiare, emise pentru stabilirea cotei, au sosit Joi la Viena, împreună cu miniștrii Széll și Lukács. În ședința de ieri, comisiunea a ales subcomisiunea de șapte, care va avea să trateze cu subcomisiunea austriacă. Înainte de începerea ședinței, ministrul-președinte maghiar a conferat cu colegul seu din Austria, asupra modului de procedură, la care vor avea să se supună subcomisiunile. În două-trei zile, tratările comisiunilor vor fi terminate; de aceea ședința proxima a dielei maghiare e și pusă pe Marți, săptămâna ce vine.

PACTUL PERICLITAT. Știre senzațională politică se semnalează dela Viena. Comisiunea însărcinată cu controlarea datelor de stat s'a opus executării unui rescript împărătesc, edat pe baza §-lui 14 din constituție, și a denegat estradarea sume de cincizeci și nouă milioane de florini în aur, asemnată pe seama băncii austro-ungare. Suma aceasta era menită pentru regulară evaluat și banca austro-ungară era dator să edee note de bancă, de câte zece coroane, pentru acoperirea ei. Comisiunea însă a denegat estradarea sumei, din motivul, că înțelegerea cu banca austro-ungară nu s'a făcut pe cale parlamentară, președinte de constituție, ci cu ajutorul §-lui 14 din constituție, pe care parlamentul l'a declarat deja de anticonstituțional, — prin urmare, comisiunea nu vrea să dea mână de ajutor la comiterea de acte anticonstituționale. Guvernul austriac e consternat. Tot așa și cel maghiar; pentru că prin cele întâmplate e periclitat și pactul, legat între Ungaria și Austria asemenea pe cale — anticonstituțională.

Porțile-de-fer. Ca răspuns la declarațiunile ministrului maghiar de comerț, făcute cu privire la taxele cerute pentru trecerea prin Porțile-de-fer, se dă din București următorul comunicat:

„Cercurile politice de aici declară, că România nu a dificultat legitimarea taxelor de navigare, ci numai stabilirea acestor taxe, și regularea lor, în mod unilateral, din partea Ungariei. România și Rusia e în chestia aceasta de păreră, că taxele se pot stabili numai prin înțelegerea comună a țărilor interesate riverane și a Austro-Ungariei, ca putere plenipotențiată. Dacă conflictul nu a izbucnit la inaugurarea canalului, este a se atribui împrejurării,

că s'a avut în vedere regularizarea afacerii pe cale diplomatică. Taxele plătite dela deschiderea canalului, s'au dat cu reserve. Când s'au făcut pașii de lipsă diplomatici, România a zis, că soluțiunea cea mai bună ar fi, dacă țărele riverane ar restitui Ungariei speșele avute, așa, că repartarea lor se se facă în comună înțelegere. Cercurile politice române, au vedere contrară celei exprimate din partea ministrului maghiar, și zic așa, că chestia nu poate fi decât numai chestie de bani; pentru că tratatul dela Berlin nu a avut intențiunea să dea supremăție politică sau comercială vreunei țări riverane, asupra acestei părți de Dunăre.

Firește, că patrioticele noastre sânt indignate de tonul energic în care își permite „mica” România să vorbească cu „marea” Ungarie, și se miră că cercurile politice române se încumetează să interpreteze tratatul dela Berlin, când la legarea lui Românii erau atât de mici, încât nici nu se vedeau. Nu cumva cred Maghiarii, că la legarea tratatului dela Berlin întregul loc la masa verde era ocupat de — mustelele lui Andrássy??

CARTEA VERDE. Se telegrafează din București, că ministrul român de externe, dl Ioan Lahovari, va da publicității în zilele cele mai apropiate o „Carte verde”, în care se vor cuprinde toate actele diplomatice, referitoare la regularizarea chestiei Porților-de-fer. Întreaga presă română a luat cu satisfacție act despre acest pas al ministrului român de externe, care și-a câștigat mari merite în jurul acestei chestii.

Impăratul Wilhelm a conferit ministrului de externe conte Bülow crucea mare a ordinului Vulturul roșu. La prânzul de gală alaltăieri, împăratul a predat însuși lui Bülow insigniile decorațiunii.

Întâlnirea împăraților. Asupra rezultatelor întrevăderii celor doi împărași se păstrează tăcerea cea mai adâncă. Nimic nu a străbătut încă în publicitate despre lucrurile puse la cale în Potsdam. Tot ce se știe este, că în conferințele ce le-au avut împărații separat, și miniștrii de externe din ambele state earăși separat, — s'au accentuat raporturile de bună prietenie dintre cabinetele celor două țări, cari, în chestia politice de pace se găsesc pe teren comun. Acest comunicat s'a dat probabil pentru că lumea se vadă, că cele două mari puteri sânt pentru politica de — pace.

Budgetul Austriei. E imposibil ca reichsrath-ul austriac să poată termina discuția asupra budgetului până la finea anului și așa se simte și în Austria necesitatea cererii unei indemnizări. Cele mai multe partide s'au ocupat deja cu chestia aceasta și în principiu au decis votarea indemnizării, atunci când o va cere guvernul. Cehii și Slovenii nu vreau însă să voteze indemnizarea pe timp mai lung decât numai pe o lună, ear' Polonii o votează pe două luni. Dar' se crede, că în cele din urmă nu se vor face dificultăți guvernului pe tema aceasta, și că indemnizarea totuși se va vota așa cum o va cere guvernul, pe trei, eventual patru luni.

La Londra. După întrevăderea dela Potsdam urmează întrevăderea dela Londra, între împăratul Wilhelm și regina Angliei. Împăratul Wilhelm e așteptat cu mare dor. Și va duce cu sine și pe ministrul de externe Bülow, prin ce se dă călătoriei sale un caracter și o importanță politică. Ministrul Bülow însoțește pe împăratul la espreșă dorință a reginei Angliei, care i-a trimis invitare specială.

Adevărul.

E timpul să cerem adevărul și numai adevărul! Minciuna prea își ia nas la purtare. Prea se îngâmfa.

Ziaristica română cinstită luptă pentru adevăr, și numai pentru adevăr. Cine recurge la minciună în presă, nu face ziaristică cinstită, nici ziaristică românească. Românul e de regulă cinstit, deschis, franc și loial.

Se ivesc însă aparițiuni triste, simptome compromițtoare. Ele denotă o decadență și un regres. Ear' regresul n'are îndreptățire de a fi, cu atât mai puțin de a fi imitat.

De un timp s'a creat și la noi un loc pentru minciuna ziaristică. Cu atât mai dureros, că acest loc e pus sub umbra unei haine călugărești. Nici astfel însă n'are dreptul de a fi — imitat. Si totuși...

Eată s'au găsit imitatori; s'au găsit preoți cari imităză miseria minciunei publice. E rușine, cu atât mai mare, că imitația o fac chiar preoți! Ori-cât de puțină teologie ar ști cineva, decalogul trebuie să-l știe, măcar o parte, o poruncă din decalog.

Cea mai scurtă poruncă, din cele zece e: Nu minți.

Și totuși p. Bălan din Comloș și-a permis a minți; a fabrica minciuni, a divulga minciuni prin presă, și a induce astfel o lume în eroare.

Câte gradațiuni ale minciunei! Toate agravante și nici o împrejurare atenuantă! Nici scopul, răsunarea nu e atenuantă; nici modelul ce a imitat „minciuna poporului” din Arad nu e atenuantă; nici faptul că a fost el însuși imitat de părintele Mangra. Nu!

A minți nu-i iertat nici acum, ca și pe vremea lui Moise și nici în viitor nici-odată!

Nici atunci când „minciuna poporului” ar fi unica foaie în lume!

Acesta-i adevărul.

Conferențe naționale în Severin.

I.

Am anunțat deja, că Liga culturală scotia Turnu-Severin, a organizat o serie de conferențe despre chestiunea națională; ele vor urma în fiecare Sâmbătă. Prima conferență s'a ținut Sâmbăta trecută, în vasta sală de gimnastică a liceului Traian, care se înalță superb pe țărmul Dunării, în fața ruinelor vechiului pod al lui Traian împăratul. Sala a fost frumos decorată. Pe pereții tablouri reprezentând ilustrațiile neamului românesc dela Traian până la Carol I.

În sală un public numeros și distins.

Conferențiarul, dl M. Armașu, profesor de istorie la liceu, vorbește despre rolul Românilor în Orient. Eată un resumat scurt al conferinței:

Fiecare popor trebuie să contribuie mai întâiu pentru a se ridica prin civilizațiune.

În măsura ce desvoolă cultura valorează fiecare popor înaintea lumii. Sentimentul național e un bun factor în emulațiunea nobilă a popoarelor. În lupta pentru viață a popoarelor isvorul de reculegere, — ca la Antheu, mama sa pământul, — e la un popor reîntoar-cerea la leagănelul seu, trecutul seu, temelia existenței sale.

Oratorul relevă menirea civilizatoare a poporului român pe colțul de lume ce-l ocupă, în decursul secolilor trecuți și în prezent. În mijlocul invasiunilor barbare, Huni, Avari, Tătari, Maghiari, Turci, nimic n'a putut nimici vitalitatea acestui neam. Și-a pierdut libertatea, dar' nici-odată naționalitatea, limba, legea. Deșteptarea conștiinței naționale, a ideei naționale, dă o formă concisă aspirațiunilor naționale. Se creează o cauză națională, care își are luptele sale, luptătorii sei, martirii sei, cari ne-au creat situația actuală.

Cât pentru viitor, oratorul pledează pentru o federațiune balcanică pe baza dreptului firesc al popoarelor, respectând naționalitatea fiecăruia. Acesta e rolul românilor, se devină factorul civilizatoric, economic al Orientului. În acest scop se se evite direcțiunile greșite: militarismul, care sugrumă cu greutatea sale; se edifică fortărețe în suflutele noastre; se se evite luxul, reflexul occidental și se se întoarce la alma mater, la pământ, se se înceadă în el și bogățiile lui ascunse, și atunci învingerea urmează.

Dl Armașu încheie splendidă sa conferență, în aplauzele sale, cu legenda poetică „Vîrful cu dor”.

Pentru meserii.

— Discursul ministrului român al lucrărilor publice —

Dr. C. Istrati.

La inaugurarea primei școli române de meșteșuguri, ce s'a deschis Duminică trecută în Bacău, dl Dr. C. Istrati, ministrul lucrărilor publice din România, a rostit un discurs, care va fi bine a se cunoaște și la noi, unde îmbrățișarea meseriilor încă are lipsa de multă incurajare. Eată discursul întreg:

În curând secolul nostru nu va mai avea ființă. Acest secol va fi numit de secolul ferului și al hărții.

Nici-odată tehnica națională, grație științei, care a dat omeniei, de 50 ani, atâtea roade neprețuite, nu a ajuns la o desvoltare nu numai atât de mare, dar' atât de neînchipuit de surprinzătoare.

Comunicăm la distanțe colosale, cu viteza fulgerului, prin semne convenționale și chiar cu vorba.

Ne schimbăm din localitate, pe apă și pe uscat, cu o viteză, neînchipuit de mare, cu o precisiune rară, cu o siguranță perfectă în condițiuni admirabile.

Ferul este baza tuturor acestor fenomene schimbări; el este în prima linie unealta măiastră, care dela potcoavă până la șina căii ferate, dela osatura podurilor ferate până la locomotivă, dela resortul cronometrelor până la cele mai fine și variate instrumente, aduce servicii necalculabile.

Hărta și ea nici-odată nu a fost atât de întrebunată. Cărțile, variatele publicațiuni ce apar, nu se mai numără, ele se pot măsura zilnic cu zecile de mii de metri cubici Păduri întregi, ce acopereau regiuni vaste pe continent, sânt transformate neconștient în prețioasă materie, pe care, dacă nu mai imprimăm ea în secolul trecut disertațiuni și lupte filosofice și metafizice, are acum privilegiul de a servi în prima linie de mijloc de comunicațiune a vederilor și faptelor curente cu succesele nouă ale științei, care ca un mare dispensor de fericire, le distribuie popoarelor ce voesc a munci și produce.

Eată secolul actual.

Secolul ce vine ne va da mijlocul comunicațiunii aeriene, ceea-ce va face omul deservirșit. Fericit va fi el a se înălța cu ființa sa, acolo unde în prezent se înalță numai gândul.

Pământul, apa și în fine aerul vor fi stăpânite de puterea sa creatoare.

Comunicațiunea verbală la distanță va fi ajutată de vederea la distanțe cele mai mari. Ceea-ce acum facem prin lunete și telescoape, numai în linie dreaptă, se va face cu aceeași precisiune în linie curbă, la distanțe și puncte situate ori-cum. Vom vorbi dar' și vom vedea în același timp locul și persoana cu care vom comunica, ori - unde ar fi ele.

Tot secolul viitor ne rezervă de sigur de a vedea utilizate în mod practic forțele mari ale naturii, ca: căldura solară, temperatura ridicată dela ecuator sau cea scăzută dela poli; căldura centrală terestră, puterea fluxului, atâtea colosale cantități de energie, rămase până astăzi fără întrebunțare.

Toate aceste vor face, ca din ce în ce viața popoarelor culte să fie mai asigurată din punctul de vedere al buniei stări materiale, al utilului și al frumosului.

Să trecem acum la noi. Care este situația noastră actuală; ce am făcut până în prezent și ce ne rămâne încă de îndeplinit?

Calea parcursă de țara noastră dela 1859 până astăzi este colosală. Cu toată dorința noastră generală de a merge și mai iute încă, cu toată amețala produsă din virteful chiar al mergerei noastre repezi tot înainte, — din care cauză rezultă față cu dorințele și aspirațiunile noastre păreră aparentă de a nu fi încă astfel cum am vrea — nu e mai puțin adevărat, că schimbarea e extraordinară de mare, că putem fi mândri de progresele făcute și că cu deosebire generațiunea trecută și-a făcut în mare parte pe deplin datoria.

Nu totul însă este perfect, bine înțeles; s'au comis erori, erori serioase, dar' poate inevitabile. Am sacrificat prea mult școalei teoretice, învățământului abstract; ne-am lăsat prea mult cutopti de brațele și produsele străine. Resultatul a fost, că pe când sântem amenințați de un proletariat intelectual, am

perdut breslele țerei, una din cele mai bogate și mai serioase arme de luptă, față cu străinătatea și față cu interesele vitale ale neamului nostru. Trăim în desacord cu puterile noastre de producție.

Să privim puțin în jurul nostru; producem ce produce solul și atât. Totul, începând de la unelele cele mai ordinare, până la haine și chiar multe articole de consumație, sunt aduse din străinătate și vândute în țeară tot de străini. Munca noastră proprie, în astfel de condiții, în curând va fi insuficientă să satisfacă nevoile țerei, care are mari sarcini bănești față cu străinătatea prin împrumuturile făcute pentru lucrările de utilitate publică.

A ne restringe, a ne cumpăni cheltuieli, a produce mai variat și mai mult, a trăi în mare parte prin noi înșine, e ținta ce trebuie să urmărim. Străinătatea în acest caz ne va aprecia mai mult. Ea va vedea în noi o voință conștientă și nu numai scusabilă, dar obligatorie popoarelor ce se respectă.

Am spus-o de mult și o repet și cu această ocaziune, că țeara noastră, nu mai ca țeară agricolă, nu va putea să existe în Europa în secolul viitor.

Trebuie neapărat să realizăm două ordine de fapte.

Să dezvoltăm mai întâi breslele noastre, pentru-ca să producem cel puțin 60 la sută din articolele aduse astăzi din străinătate, ear' restul de 40 la sută să-l importăm prin comercianți, eșii tot din rîndurile noastre.

Al doilea, să căutăm ca produsele solului nostru, pe care le exportăm cu greu și din ce în ce în condiții mult mai dificile, să le transformăm pe loc, astfel încât, sub un volum mai mic, dar' mai scump, să trimitem străinătății articolele de care are nevoie, rămânând în țeară nu numai valoarea materiei prime, dar' și a transformării ei.

Dacă nu vom căuta să satisfacem acestor două condiții esențiale, viitorul nostru va fi mai puțin asigurat decât se poate crede.

Nu cer un zid chinezesc în jurul țerei sau neamului nostru. Departe de mine această idee. Prin primirea largă și omenească, prin marea noastră liberă, am îndulcit viața atator refugiați ce s'au pripășit la noi, am asimilat atâtea neamuri. Vom fi aceiași și pe viitor față cu toți acei ce se vor înjuga, în mod cinstit și rodnic, la munca plugului nostru, care se vor face părtași aspirațiilor, nevoilor și bucuriilor noastre.

Nu admitem însă sacrificiul alor noștri, pentru o idee abstractă sau pentru a clădi o altă stare de lucruri.

Secolul actual e secolul muncii, secolul viitor, însă, va fi nu numai al muncii dar' al muncii, chibzuite și priecute, ce rezultă numai din știință și o voință fermă și conștientă.

Să voim dar' să ne instrum și să lucrăm, având idealul nostru, fără care nu vom avea o călăuză, fără care nu vom fi susținuți în greaua sarcină pe care Românii vor avea-o de îndeplinit între celelalte două popoare.

Luați exemplul dela amicii și inimiile noștri; vedeți cum ei voesc, cum ei muncesc, cum sunt solidari, cum cooperează împreună și cum, având idealul lor, luptă sistematic fără odihnă, ținând neconștient la realizarea voinței lor de fer.

(Va urma.)

Din Recita-montană.

Reuniunea rom. de cântări și muzică. — Istoricul ei. — Stagnarea. — Căusele. — Noua încercare.

— 7 Nov. n.

Ori-cine dorește ridicarea culturii naționale, sigur va recunoaște, că Reuniunile de cântări ocupă un loc important.

A face, ca cântările noastre naționale și bisericesti să pătrundă cât mai adânc în inimile tineretului și a poporului nostru românesc, este prima chemare și țintă a corurilor noastre vocale cari prin o activitate bine desvoltată, ridică și promovează cultura națională, estetică și morală a societății.

Aceste adevăruri n'au rămas străine nici Românilor din Recita-montană.

Ideea înființării unui cor vocal e propagată prin nou numitul învățător local, Ioan Simu, cu mare însuflețire, deja la venirea sa, în Februarie 1872.

Ea e întinpată cu mare complicitate și bunăvoință din partea frunților noștri, prințind din zi în zi tot mai adânci rădăcini în inimile înflăcărâte ale tineretului, așa că fiecare promite a contribui după putință la realizarea acestei idei salutare.

În ziua de Sft. George, 1872, Reuniunea se înființă, ca cor bisericesc și se constituie în mod provisor.

Începutul acesta a fost plin de însuflețire, durere însă, că această însuflețire nu dură mult, căci deja cu finea acestui an, a anului înființării, Reuniunea își întrerupe activitatea abia începută; ear' aceasta nu din lipsa de mijloace, ci din lipsa de înțelegere și bunăvoință a membrilor activi, cari se tot împușcau, încât se sistară orele de instrucțiune.

Lipsea armonia, ear' când lipsește buna înțelegere și disciplina, lipsește puterea dintre frați!

Șese ani s'au străcurat apoi, în luptă cu greutatea începutului, alcătindu-se corul numai în preajma sărbătorilor mari, cu cari ocaziuni a cântat în sfânta biserică, până-când în anul 1878 se reactivă din nou.

În acest timp, al primei reactivări, Reuniunea desvolată în toată privința o activitate îndestuitoare, și îndeosebi presidiul, prin neînfrântul său secretar Ioan Simu, pe lângă desărcinarea curentelor, lucră din răspunsuri la elaborarea statutelor, cari în anul 1880 și primă aprobarea mai înaltă.

După întărirea statutelor și organizarea definitivă a Reuniunii, corul a desvolat o activitate când în mod mai îmbucurător, când cu întreruperea activității, la care a fost silit de repete ori.

Stagnările ce le-a îndurat Reuniunea, sunt a se atribui îndeosebi repășirii și absențierilor dese a mai multor membri activi, pentru a căror desvoltare și cultură, îndeosebi aduce Reuniunea mari jertfe, dar' cari n'au înțeles bunele intenții ale conducătorilor.

Cu finea anului 1882 comitetul Reuniunii, neputând scoate corul vocal din impasul împrejurărilor nefavorabile, se văzu necesită a declara cu dat de 28 Octomvrie, ferii pe timp nedeterminat.

Aceste ferii au durat apoi până în anul 1884, când Reuniunea se activă din nou; dar' deja cu datul de 27 Decemvrie a acestui an de reactivare, din cauza necercetării orelor, magistrul corului, spre a nu face Reuniunii spese zadarnice, a fost silit să sisteze instrucțiunea, și deși în anul următor 1885 se hotărî din nou reînceperea probelor,

totuși și acum necercetarea orelor de instrucțiune și restanțele membrilor amenințau din nou Reuniunea cu stagnare.

Se pare că o fatalitate planează peste viața acestei Reuniuni, când vedem că în anul 1886 ea intră faprice în nelucrare.

Stagnarea aceasta din anul 1886 dură apoi până în anul 1888, când anunțându-se mai mulți membri activi, se hotărî, cu ocaziunea adunării generale ținută la 11 Martie, din nou reactivarea corului — pentru a 4-a oară — dar' și acum fără rezultat dorit, căci neparticipând membrii activi la ora de cântare, corul a rămas și mai departe în neactivitate.

După o nouă pauză de 5 luni, în 6 August se hotărî din nou reactivarea.

Aceasta, a 5-a încercare, a fost încăva mai norocoasă, producându-se corul atât în biserică, cât și publice, cu ocaziunea festivităților de instalare a nou alesului preot local, dl D. Terfaloga.

Cu sfîrșitul acestor festivități corul ear' își întrerupe activitatea, stagnând până în anul 1890, când apoi, prin valorosul concurs al preotului local, care cu o rară însuflețire a știut să îndemne pe membrii activi la cercetarea regulată a probelor, Reuniunea se activă din nou, pentru a 7-a oară, fiind în acest timp de lucrare la culmea lucrării sale.

Dar' nici acest nou început, de bun augur, nu avu parte de o durată mai îndelungată, căci, deși corul vocal a avut la îndemână puteri dibace în conducere, și fondul său, deus, la cassa de păstrare, totuși din cauza multor motive grave, între cari și necercetarea regulată a probelor, deja în anul 1892 ajunge din nou în stare de stagnare.

În anul următor 1893 se făcură încercări nou de reactivare, însă fără rezultat; corul rămase deci în nelucrare până în anul 1894, când prin instituirea subscrisului, ca învățător, luând însumi angajamentul de inițiator în privința reactivării, corul se și reactivă, acum pentru a 9-a oară, dela înființarea sa.

Cu datul de 30 Sept. 1894 se țină o adunare generală, carea hotărî reînceperea orelor de instrucțiune, decretă reactivarea Reuniunii, alegându-mă de conducător al corului vocal.

Deja după câteva luni activitatea corului începă a lua un avânt îmbucurător, studiindu-se, din luna lui Septemvrie până către Sft. Paști, nu mai puțin decât 7 piese nou, parte în cor bărb., parte în cor mixt; mai apoi se studiară 5 piese din cele învățate în anii precedenți, se studiă liturgia de Dima, cântările funebre, precum și altele, cu cari s'a integrat liturgia amintită, după-cum erau adecă sărbătorile.

Mi-am rezervat a arăta până aci, deși numai per tangentem, activitatea Reuniunii noastre începând dela înființarea ei până la ultima reactivare din anul 1894, ca așa putend să constatăm pe a cărui inimă zace păcatul îndolenței, se tragem învățătură pentru viitor, că așa cu toții se ne încredințăm odată, că nu e suficient a figura numai de membri ai corului, ci datorința noastră este a ne împlini și datorințele, participând regulat la orele de instrucțiune și năsuind cu toții la înflorirea Reuniunii.

În fine mai amintesc, că dela ultima stagnare din 1894 și până în anul curent, s'au făcut — cu diferite ocaziuni — mai multe cercări indirecte de reactivare, alcătuiu-se prin subscrisul cu ocaziunea sărbătorilor și a altor festivități, între cari și memorabila sărbătoare națională românească, aranjată cu prilejul venirii corului din Lugoj la Recita, din unii fosti membri activi, la cari s'au mai adaus și alți cântăreți noi,

un cor improvisat, care pregătit s'a produs atât în biserică, înmormântări și alte ocazii.

Ba, cu ocaziunea sărbătorilor Sft. Paști din acest an, acest cor la olaltă cu corul copilor a format un mare cor mixt, executând piese pe 6 voci spre mulțumirea publicului ascultător.

Toate acestea piese s'au instruat de subscrisul, numai spre a erua eventuala posibilitate de a se reactiva corul Reuniunii; dar' fără rezultat dorit, când o parte dintre cei mai harnici cântăreți preferă a cerceta mai bucuros probele altor Reuniuni, decât a lor proprii.

Se pare însă, că corul copilor, care dela înființarea sa a fost în continuu în lucrare studiind și executând atât în biserică, cât și cu ocaziunea esamenelor școlare, cântări pe 3 și 4 voci, a influențat favorabil pe fostii membri activi, cari acum, la propria lor inițiativă și rugare, întărită de declarațiunile immanate subscrisului, se împărtășesc de vre-o 3 săptămâni de instrucțiune, cu scopul de a se reactiva din nou corul Reuniunii.

Aceasta ar fi acum a 10-a reactivare! și se fac pregătirile pentru ținerea adunării generale, ca așa Reuniunea să intre în activitate, conform pre-criselor statutelor.

Să sperăm dară, că tineretul prezent, care e chemat a întări și continua cu succes munca naufrăjată a antecesorilor, aflând despre viața Reuniunii și despre deșele stagnări ce a îndurat, și cunoscând acum mai temeinic scopul marelui a unei Reuniuni de cântări, cum e și Reuniunea noastră, unică între alte trei Reuniuni străine din loc, într'armându-se cu o voință puternică, cu perseverență și devotament, va învinge în curând toate greutatele începutului, și va face, ca numele Reuniunii noastre, azi zdruncinate, să răsună departe, la alți frați de ai noștri, dovedind străinilor, că și Românul poate ști și se însufleși de ce e frumos și nobil.

Ioșif Velcean.

Cronica zilei.

Sibiu, 11 Nov. n.

Memento. 12 Noemvrie: Aleg. dep. congres. miren în arhidieceză. — „Astra”, desp. Lugoj, adunare generală în Sacul. — Reun. de cântări a plug rom. din Ilodog, concert în Sacul.

13 Noemvrie: Comitetul desp. Abrud al „Astei”, ședință în Abrud.

14 Noemvrie: Reun. inv. gr.-cat, despărț. Ernnt, adunare în Bord. — Concurs de notar comunal în Vinerea, pretura Orăștiei.

15 Noemvrie: Concurs de comptabil la „cassa de păstrare” în Săliște. — Concurs de veterinar în Cristian și Vulcan, comitatul Brașov.

16 Noemvrie: Damae române din Timișoara, petrecere în favorul școlărilor săraci. — Desp. Caransebeș al reu. inv. din diecesa Caransebeș, adunare în Caransebeș. — Aleg. dep. cler. congresuali în diecesa Caransebeșului. — Comitetul desp. Sătmăr al „Astei”, ședință în Seini.

17 Noemvrie: Concurs de notar comunal în Vlaicovet, pretura Vârșeș.

M. Sa Monarchul a sosit alaltăieri dimineață dela Gödöllő la Budapesta. La 8 ore a participat la serviciu divin în capela de curte, ear' la 10 a dat audiențe generale. Înainte de audiențele generale a primit în audiență privată pe ministrul-president Széll, ear' la 3 ore pe Wlassics, ministrul de culte.

În Konopist (Boemia) câțiva Cehi au spart toate ferestrele dela castelul Arhiducelui *Francisc Ferdinand*, au ni-mieit toate inscripțiunile germane din parc și au smuls plantațiunile. Directorul castelului a trimis un om la gendarmerie să anunțe casul și să ceară scut. Cehii au prins pe acest om și l-au bătut crunt, așa că nenorocitul e în doaga morței.

Fapte creștinești. *Nicolae Mun-
tean*, cassar la „Corvineana” și soția sa *Maria n. Stoichița*, din prilejul nunții lor de argint au dăruit bisericii gr.-or. din Hunedoara două acții de ale „Corvinenei” în valoare de 127 fl. 20 cr.

Agata Bărsescu în București. Marți seara va păși d-șoara Bărsescu pe scena Teatrului Național din București, pentru a începe producțiile sale artistice în limba română, limba sa maternă. Ziarele din capitala română arată mult interes față cu acest eveniment artistic. „*Constituționalul*” de pildă scrie astfel:

„Patru zile numai ne despart de un eveniment teatral care, fără îndoială, trebuie considerat ca cel mai mare și mai aproape de inima noastră, atât din punct de vedere artistic, cât și din punct de vedere național.

Marți, 2 Noemvrie v., încep, la Teatrul Național, reprezentațiile, în limba română, ale d-șoarei *Agata Bărsescu*, cu concursul artiștilor societății dramatice.

După șapte ani de succese pe cea mai mare scenă germană, acea a Burg-teatrului din Viena; după trei ani de activitate la marele teatru din Hamburg și după o serie de turnee triumfale în întreaga Austrie și Germanie, azi marea artistă, profitând de un concediu acordat de direcția teatrului iubitor din Viena (Jubileumstheater), unde este angajată, s'a hotărît să facă un paș, pentru care întreaga suflare românească trebuie să-i fie adănc recunoscătoare: d-șoara *Agata Bărsescu* va da douăsprezece reprezentațiuni în limba română.”

Hymen. *Radu Cupariu*, secretar episcopesc gr.-cat. în Oradea-mare, s'a fidiat cu domnișoara *Veturia Nufiu* din Lipu.

— *Paul Moldovan*, archivar la cartea funduară din Oradea-mare, s'a cununat cu d-șoara *Ana Rusu* din Talpoș.

— *Laszar Bera*, teolog absolut din Sântandreeș, s'a logodit cu d-șoara *Sinelta Sindea* din Roșcani.

— *Nicolae Galea*, teolog absolut, s'a cununat cu d-șoara *Valeria Bosdoc* din Ciadul-de-Câmpie.

— *Ioan Tomuș* și d-șoara *Maria Roșca* își vor sërba cununia Duminecă, 19 Noemvrie, în Orăștie.

Școală română în Salonic. Școala comercială română din *Salonic* și-a început cursurile luni, în 6 Noemvrie n. Numărul elevilor e 100, dintre cari 25 interni, ear' 75 esterni.

Cor bisericesc în Viena. Tinerimea română dela universitatea din Viena, după-cum află „Familia”, va organiza un cor pentru executarea răspunsurilor la sfintele liturgii române dela biserică Sfânta-Varvara.

Oaspeți japonezi. *Mercuri* au făcut vizită ministrului de agricultură în Budapesta *S. Miura*, directorul districtului japonez *Oh-Qu, K. Midzuhara*, directorul districtului *Kiushiu, Tokisige*, profesor universitar, și *Amano Kinoshige*, secretarul consulatului japonez din Viena. Oaspeții exotici au cerut dela ministrul voe să cerceteze hergheliile statului.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

„Sfîrșit trist”.

— *Novelă originală.* —

III.

Într'un amurg târziu, ajunsese convoiul la poarta bisericii din Ulmu. Curtea acestei biserici servia de cimiter. Aci, după o scurtă rugăciune de deslegare, urma să se facă îngroparea în prîpă, căci întunerecul zorei. Mormântul era deja săpat; gura lui aștepta prada.

Dar' tocmai acum nevrednicul preot găsi momentul potrivit spre a-și răfui vechile socoteli cu moș Zamfir și apropiindu-se de el îi șopti binișor la ureche, ca să nu audă lumea ce se adunase în cursul drumului, ce făcuse mortul prin sat.

— Ascultă, fiule, ai făcut rost de bani, ca să răfuim daraverele, căci altfel nu îngrop?... Să mă ia satana de glumesc.

Indignat de aceste cuvinte eșite din gura unui preot, Zamfir ridică ochii și glasul, pe când barba-i pufoasă tremura de mânie, și zise tare:

— Părinte, poți să mă spânzuri și de limbă, că n'am de unde să-ți dau gologani. Ți-am spus asta. Dacă vrei îngroapă, dacă nu, Dumnezeu să te răsplătească.

— Așa...? — făcu popa ca scos din minți de neocă ca i-se opune; — bine, bine, am să te învăț eu minte, vulpoiul bătrân și calic ce ești... Mi-a venit și mie rîndul să-mi vîrs focul. Ce, credeai că am

să te păsuiesc de-apururea?... Să scoți banii, că de unde nu...

— De unde nu... — ce faci părinte? — făcu un copil naiv.

— Îl blastem de se cutremură pământul. Chem urgia cerului peste capul lui.

— Dacă D-zeu ar fi sluga Sfinției Tale, ear' nu Sfinția Ta sluga lui, — întrerupse un dreptcredincios din mulțime.

— Slugă, neslugă, am să vă arăt eu vouă la toți, turmă eretică și păcătoasă... Focul Ghehenei o să se abată asupra voastră... — reluă popa. — Cât despre Zamfir știe el socoteala. Zece lei dela îngroparea nevastei lui, zece dela a copilului, zece dela a fiică-sei, câte zece în cincisprezece ani de-arînd pentru taxa biserice, afară de ce n'a dat la Paști, Crăciun, Înviere, Adormire și alte sărbători. Totalul trece peste sută. Dar' m'as mulțumi și cu cincizeci... Ori mi-i dă, ori țin mortul amanet. — Apoi adresându-se dascălului și ajutorului său strigă:

— Băgați cosciugul în biserică, închideți ușa, puneți ferele și plecați acasă... Să poștească chir moș Zamfir să vorbească pe urmă cu mine.

Un murmur surd de protestare și revoltă se înalță din mulțime la auzul ultimelor cuvinte ale servitorului altarului:

— Păcat de Dumnezeu, părinte...

— Ce-mi pasă, — răspuse popa, și fugi sărind ca un ied.

În urmă-i mulțimea rămase înămămurată. Ai fi zis că trăsnetul a căzut asupra ei. Copiii se uitau întrebător în ochii mamelor, mamele în ochii bărba-

ților, bărbații căutau în privirile bătrânilor răspunsul — bătrânii se întrebau unii pe alții înmămurii...

— Ce era de făcut?... —

Toți știau lăcomia popei și încăpăținarea lui. Știau și sărăcia lui Zamfir. Ear' mortul fără popă cum să-l îngroape?... —

Descurajați și abătuți plecau ochii în pământ, se întorceau pe călcăie și plecau pileuri-pileuri, murmurând cu evlavie:

— Amărită moarte... —

Era spre miezul nopții. Întunerecul forma o trimbă din cer până în pământ. Nori groși și gri se svîrcoleau în aer ca niște dragoni teribili... Din când în când se spintecau în dreptul lui, scoțându-i la iveală fața-i palidă de furie, al cărei reflex sinistru înfiora fața iezierului... Un vînt puternic, dar' piclos sufla și răgea... Paserile tremurau de groază în cuiburi; păstorii și turmele fugise de pe câmp... Lupii eșii în marginea pădurii urlau lugubru...

Era o noapte, cum puține sînt în an...

Pe o asemenea vreme un om grăbit, intra în cimiterul satului Ulmu. — Ai fi zis că e un tâlhar de biserică sau o stafie, dacă o barbă lungă albă, ce flutura în vînt ca un câier de lână, dăracită, nu l-ar fi tradat... drept moș Zamfir.

Băjbăind, împedecându-se de cruci merse până în dreptul unei ferestri a bisericei. Aci se opri, scoase o scară scurtă de sub zeche, o răzămă de zid,

se sui, trase un pumn zdravîn în cerceveaua ferestrei, care fiind uitată ne-zăvorâtă de ani de zile, se deschise lesne, și sări în lăuntru...

Ce se întemplase? Ce-l adusesse pe bătrân aci, pe o așa noapte înfricoșată?

Se știe cum dărz și lacom popa secuestrase mortul. Zamfir, frământat de durerea pierderii tatălui său și sleit de oboseală și de veghere, auzind ordinul popei, căzuse aproape în nesimțire pe pământ... de unde fusese dus pe mîni în casa unui creștin milos ce locuia în marginea satului.

Stătuse în pat trei zile și în tot timpul întreba ce s'a făcut cu tatăl său. Răspunsul nu îndrăzneau nimeni să i-l dea, căci spre culmea rușinii și durerii mortul era încă neîngroțat și biserica sta încă închisă.

Desperat se hotărî în un plan ne-bunesc: Să fure noaptea mortul și să-l îngroape în taină...

O, e de o mie-de-ori mai sfînt astfel, decât de a-l lăsa încă, să fie pângărit de acel miserabil... — cugeta el, și multă dreptate avea.

Simțea că aceasta era o sarcină de care puterile lui perdue și bătrânețea muschilor sei nu putea garanta, dar' convingerea datoriei și indignarea îi dădeau tărie.

Cât fusese bolnav, vecinic fusese torturat de vise rele; vecinic i-se părea că aude glasul tatălui său, care-l chema într'ajutor.

De aceea se hotărî să înfrunte ori-ce pericol, și fără să spună nimănui nimic, eșise binișor din casa gazdei sale binevoitoare, luase scara ce am văzut

că scosese de sub zeche, și cum vremea îi era prielnică, porni la drum fără zăbavă.

Restul se știe.

Într'at odată în biserică căută să vadă în ce parte se află cosciugul... Îl găsi imediat, căci un miros greu îi dădă de veste. Cadavru înfipse se miroase greu. Se apropiă, plecă genunchii, pipă cosciugul, ridică capacul, pipă mortul, îl luă mîna și i-o sărută cu respect...

O, dacă acest sublim tablou ar fi redat pe o pânză, ce admirațiune de pietate filială nu ar produce!...

Dar' acum scena se petrece în întunerec. Doar' Dumnezeu era martor...

După aceea puse capacul la loc, îmbrățișă cosciugul și cu o tărie de necrezut, se ridică cu dînsul și porni spre fereastra...

Când ajunsese aci se odihni puțin. — Se uită prin biserică și nu pută distinge nimic decât licărirea tremurată a candeliei din altar, de unde prin crepătura ușei, arunca o dungă roșetică pe catape-teasmă, luminând fantastic chipul șters al evangelistului Matei.

Deodată un geamăt înăbușit, ne-spuse de dureros și sfîșietor se auzi în taina boltei. Apoi câteva mișcări mai tari, un răcîit îndărîmnic, răbunel și eșforțeli și un sgomot surd, ce-l produse căderea capacului de pe cosciug.

Afară ploua cu găleata. Vîntul bătea furios asvîrlind ploaia pe fereastra. — O cucuvea își jelea în turlă puii înghețați de frig în lipsa ei. — Răsnetul dureros al tipătului sei, te tăia la inimă și-ți făcea pîrl mîciucă. — Q nouă umflare a vîntului închise ferea-

O nouă cântăreață română. Zilele aceste seosește din Viena la București o tineră cântăreață română, d-ra Charlotta Feliciani, care a fost o bursieră a Reginei Elisabeta. D-soara Feliciani este o suprană legeră, care 'și-a câștigat un renume binemeritat în străinătate pentru claritatea și corectitudinea absolută a cântărelor sale. D-sa va da la București câteva concerte. (Familia).

Desconsiderarea limbei. Ni se scrie: Dela dl. Dr. Gavrilă Suciu, avocat în Hațeg am cecit următorul avis:

T. cz. Van szerencsém értesíteni, hogy... úrnak önnél szembeni perben a tárgyalás 1899 évi szeptember hó...re van kitűzve. Kérem ez alkalommal a bírósághoz megjelenni Pujra.

Tisztelettel:
Stampila (Dr. Suciu Gábor ügyvéd-Hátszeg).

'Mi-se părea că sunt prada unei decepțiuni optice! Cum adevărat... noi ne jelbuim între noi, ba strigăm în gură mare și prin gazete, că... — și zău adevăr grăim — că autoritățile ne desconsideră limba!

D'apoi cum Doamne iartă-mă, cum putem spera dela niște oficiali străini de limba noastră, imbițați de spiritul și sistemul dominant — se ne respecteze dreptul limbei, când un avocat Român și încă cu reputațiune de *bun român* — vine și în loc de a-ți spune: 'Te avizez prietene etc., îi spune: *értesitem!*'

Cum se aștepti dela străini să-ți vorbească în limba ta, când omul tău, Român ca și tine, pe care tu îl plătești cu bani românești, nu vrea să se înțeleagă cu tine în limba ta?!

S'apoi noi cesti dela sate îndreptăm oamenii cu cauzele lor la advocați români, ear' când colo zău nu-i frumos, că nici barem un avis se nu li-l trimiță în limba română, pe care 'și-l-ar pute cesti și ei după cunoștințele câștigate în școala satească!

În sine cazul e mic, dar' are urmări rele. Căci ușor poate obiectiona țărânul: de ce lipsă e școala românească, dacă nici o soroacă dela plocăterul meu nu o pot cesti?

Originalul avisului îl păstrez la mine și la cas când s'ar trage la îndoială adevărul, pot servi cu el. Mai sus am omis cele de omis de dragul anonimității într-o carte. Am relevat faptul!

Satisfacție patrioților. La 3/15 Martie 1898 patrioții din Brașov făcuseră demonstrațiuni tumultuoase, contra căroră *Wiener*, oficerul stărei civile, a pășit cu toată energia, — amăsurat mandatul primit dela superiorii sei. Pe matadorul gălăgiei patriotice, un anume Hajdu, fost director de teatru, ear' acum agent voiajor, 'la dus la poliție și a luat cu el protocol. Pentru aceasta Hajdu 'la intentat proces, acuzându-l cu maltratare și abuz de puterea oficială. Alaltăieri s'a început pertractarea procesului la tribunalul din Brașov, terminându-se ieri cu osândirea lui Wiener la 6 luni și 14 zile arest și *perdere oficiului pe 2 ani*. Apărător a fost avocatul *Simion Damian*, care a dat recurs contra sentinței.

Schimări în diplomația română. Dl. Al. Catargi, fost ministru plenipotențiar al României la Petersburg, a fost numit ministru la Roma.

Dl. Al. Ghica-Bragadiru, a plecat Sâmbătă la Sofia, de unde va pleca direct la Constantinopol pentru a-și lua în primire noul post de ministru plenipotențiar la Constantinopol.

stra cu furie spărgându-i în țandări gîmurile...

Zamfir se plecă să pună capacul pe cosciug... dar' în același timp, o pică teribilă de mare și neagră, cu niște ghiare înfricoșate, cu dinți albi, lungi, ascuțiți și rănjiți, cu ochii oribil de mari și shinteietori îi sări în față și-i înfipse ghiarele în gât...

O luptă groaznică se încinse. Bătrânul trăgea cu furie de corpul mlădios al dușmanului, dar' din ce se silea mai tare, din aceea mai dureros și mai adânc 'se înfingeau ghiarele în carne...

În urmă sleit de puteri căzu jos. 'I-se păru că cosciugul e gol și că mortul împreună cu toți sfinții de pe părăi jecau în jurul lui. Auzi un ris batjocoritor... Auzi dăgănitul clopotelor din turlă sunate de vânt... Și îngrozit peste măsură încercă să strige, dar' se simți înăbușit. Încercă să lupte din mână, dar' ele îi rămăseră moi, moarte... nimic nu-l mai ajuta, totul îl tradase, totul îi era dușman, până și tatăl său pe care îl vedea rânjind în mijlocul danțului... Pare-că intrase în mijlocul iadului...

În această agonie își dete sufletul... A doua zi, când popa veni să-și facă slujba, lângă cosciugul deschis îl găsi, întins pe petri, rece și plin de sânge în jurul gâtului. Cotoiul nu fusese bine omorât. El se desțepetase peste noapte și se răsunase amar.

București, 7 August 1899.

Deladumăre.

Moarte năprasnică. Lucrătorul Iosif Rohlich, de 21 ani, dela moara din Recas, a căzut între roțile morei și a fost total strivit.

Alegeri congresuale. Măne au a se face în arhiepiscopale alegerile de deputați mireni la congresul național-bisericesc al provinciei metropolitane gr-or. Precum aflăm, în cercul Iliei oficialul consistorial *Victor Iordănescu*, care și pentru ciclul trecut fusese ales, acum are contra-candidat pe profesorul seminarial *Demetriu Comșa*.

Din tractul protop. al Catinei a fost ales delegat la sinodul arhiepiscopesc părintele *Ales Lupan* din Silivașul-Câmpiei. Unii preoți sunt foarte indignați pentru aceasta, zicând că n'ar fi vrednic de încrederea confrăților sei. Între alte fapte nefrumoase al p. Lupan ni-se scrie, că 'și-a dat învoirea, ca să se facă în sarcina comunei Silivaș un imprumut de 10.000 fl. dela stat, pentru edificarea unei *școli de stat*. Faptul este foarte grav. Poporul credincios s'a plâns la consistor contra preotului său.

Din tractul D-Sân-Mărtinului ni-se scrie: În 30 Octombrie n. c. s'a ținut sinodul protopopesc al tractului D-Sân-Mărtinului la reședința protopopescă, fiind prezenți toți preoții tractuali.

S'au desbătut cu seriozitate toate chestiunile puse la ordinea zilei, și s'au luat cu unanimitate decizii demne și în conformitate cu celelalte tracturi, după-cum s'a amintit în *'Tribuna'*.

Delegat pentru sinodul arhiepiscopescan a fost ales preotul Boziașului *Vasile B. Munteșcu*.

Grijiți de copii! În 4 l. c. muiera lui Andrei Motăntan din Betlean, lăsându-și copiii singuri în casă, un copil de 4 ani, șezând pe vatră lângă foc, 'și-a aprins cămeșuța. Copilul spăriindu-se a început a alerga prin casă sbierând, apoi a ieșit afară în curte, unde cămașa luă flacăra tot mai mari. Din întâmplare, un copil de 7 țigan a dat și 'i-a stins-o. Era însă prea târziu. Cămașa a ars până sus la grumazi. Trupul micuțului era tot o rană. După dureri de 3 zile copilul a murit. Eată ce face negrija!

Ionel.

Resmiriță în Timișoara. În strada Tigru din Fabricul-Timișoarei între sodalii-morari și între studenți a fost Marți noaptea spre Mercuri adevărată resmiriță. Bătăia mergea pe revolvare, cu cari manau mai ales studenții. A trebuit să facă pace poliția.

Lucrători fără ocupație. Din Reșița se scrie, că în uzinele societății căilor ferate de stat există lipsă de muncă deja de câteva luni. Aceasta se resimte și la ocele de cărbuni dela *Anina*, unde în două țarne se va sista lucrul, din cauză că în timpul din urmă cărbunii în urma lipsei de muncă în uzine n'au trecut. Prin sistarea lucrului în cele două țarne, vor rămâne fără ocupație vre-o 500 lucrători.

Al 8-lea sinucid. Recrutul *Bugariu* dela reg. de artilerie staționat în Arad, zilele trecute a fugit acasă la părinți în Micălașa și s'a spânzurat. Acesta e al optulea recrut sinucid dela garnizoana Aradului. O cercetare severă asupra cauzelor acestor dese sinucideri ar fi foarte la loc.

Milian — în arest. Faimoasa unealtă 'revoluționară' a lui Jeszensky a ajuns de subpădure în arest. Eată ce ni-se scrie: Vestitul *Milian* din Subpădure, care în anii trecuți pus la cale, a făcut proclamația menită a compromite pe Români, — după-ce și mai înainte pentru defraudări ca collector a stat în temniță, în zilele acestea a făcut o nouă ispravă.

Anume își procurase un sigil comunal fals, și cu ajutorul aceluia pregătind adevărinate, a contras pe numele unuia și altuia bani dela diverse bănci și corporațiuni, până-ce în urmă 'i-s'a infundat, căci fiind descoperit de judele comunal, a fost prins cu gendarmii și acum zace în arestul din D-Sân-Mărtin, meditănd asupra ultimei sale isprăvi.

Concert. Duminecă, în 12 Noembrie n. va concerta o parte a capelei militare a regimentului de infanterie nr. 2 în restaurantul 'Stadtspark'. Intrarea 20 cr. de persoană. Începutul la 7 ore seara.

Postul de notar comunal în Vinerea (Felkenyer), pretura Orăștiei, este de ocupat. Termin de concurs 14 Noembrie; alegerea în 16 Noembrie.

'TRIBUNA' se poate cumpăra cu numărul 5 cr. în Sibiu la librăria *Michaelis*, strada Căsnădiei 27, ear' în Alba-Iulia la librăria *Weisz* (la loterie) în piață.

Cel-ce are grije de sănătatea sa, să bea apă amară 'Francisc Iosif', care demai bine de 20 de ani se trimite în toată lumea și este recunoscută ca singurul mijloc natural salin purgativ. Această apă se poate căpăta pretutindenea.

Știri mărunde. În Criscior (lângă Brad) Duminecă trecut a fost ales notar cercual *Dimitrie Moldovan* din Băița.

— Ilie Chilba, fost notar de tribunal în Buda, este, e numit subjude la judecătoria cercuală din Câmpeni.

— În Băbălna patru cărași au fost astrucați alaltăieri de pârtele carierei de lut de pe domeniul de acolo. Trei au murit, ear' al patrulea a fost scos cu picioarele frânte.

— Între Orșova și Topleț zilele trecute au fost două mari incendii de pădure.

— În cariera de marmură dela Vașcău (Bihor) alaltăieri s'a surpat o tarnă astrucând doi lucrători. Ambii au murit.

MAI NOU.

Sași la Berlin.

Ni-se scrie din Berlin, că la 6 Nov. n. a avut loc o ședință festivă a 'Schulverein'-ului german consacrată exclusiv Sașilor și peste tot Ardealului. Programul era: *Siebenbürgen, Land u. Leute*.

Profesorul universitar *Harnack* a ținut discursul festiv arătând situația Sașilor.

Harnack a enunțat, că Sașii sunt amenințați de Maghiari, nu de Români.

A lăudat energia cu care Români rezistă maghiarizării și a zis că *poporul român trebuie stimat*. — D-soara *Regina Ziegler* a cântat cântece săsești, și prin descrieri și proiecțiuni Transilvania a fost transplătată oarecum la Berlin. În nrul proxim vom publica scrisoarea corespondentului nostru.

Războiul.

Trei știri senzaționale primim în ultimul moment. *Colenso* a căzut în mâna Burilor; guvernul englez a dat ordin să se scoase din arsenalele cele mai mari ce le are, *toate tunurile*, pentru-ca se poată fi trimise fără amănare în *Africa-sudică*; ear' *Salisbury* a declarat într-o vorbire publică, că nu Anglia poartă vina pentru începerea războiului, fiindcă atunci, când a venit ultimatul Burilor, guvernul englez își revocase pretențiunile, ci *alții sunt de vină*. Dar' Anglia nu va mai suferi *intervenția altora*.

Ultime știri.

Viena, 11 Noembrie n. Astăzi a fost nou scandal în reichsrath. Cehii au început să facă gălăgie, ear' Nemții 'i-au alungat din apropierea băncii ministeriale silindu-i să retireze.

Viena, 11 Noembrie n. Este speranță că subcomisiunile cuotei vor ajunge la o înțelegere, sau cel puțin la a apropiere.

Tribuna Literară

INFORMAȚIUNI

'Convorbiri literare'. Numărul mai nou (pe Octombrie) al valoroasei reviste are un deosebit interes pentru noi Români din Ardeal. Aproape jumătate ne privește direct. Eată cuprinsul:

Ghiță Pop: 'Teoria dramei', de *Iosif Blaga*. (O recenziune critică foarte clară, obiectivă și instructivă. Dl. Pop desfășură teoria *tragicului*. Articollul urmează).

Emilia Humpel: Diverse chestiuni școlare.

Titu Maiorescu: Scrisori din anul 1850. (Două scrisori ale lui Bărbăntu și una a lui Aaron Florian către I. Maiorescu).

Const. Giurescu: Recenzie asupra scrierei: 'Relațiunile Terei-Românești și Moldovei cu Ungaria până la a. 1526' de Gr. C. Conduratu (sfârșit).

M. Străjănu: 'Astra'. (Un foarte frumos articol asupra 'Asociațiunei'. Impresii și reflexiuni dela adunarea din Deva).

I. D. Manolache: Fata prietenoasă (schită).

Florian I. Becescu: Ultimul vis al lui Napoleon (poesie).

Calullus: De Aty, trad. de Nic. Băsilescu.

Mihail Dragomirescu: Revista critică. (Sunt trecute în Revistă: 'Teoria dramei' de Dr. Blaga, căruia îi excepționează 'limba greoaie'; *Eminescu pesimist*, *poel și economist*, broșura compatriotului nostru I. S. Ordean. Păreaea dlui Dragomirescu e nefavorabilă autorului; *Producțiunea noastră literară*, raportul dlui Diaconovich. În meritul raportului nu intră, dar' își ia prilej de a spune, că produsele literare dela noi se disting printr-o limbă mai bună ca înainte: și 'o limbă bună e condiția prealabilă și indispensabilă pentru o activitate literară aleasă'; *Texte din literatura populară română*, de Dr. Alexici, vestita carte a renegatului din Pesta, pe care 'Tribuna Poporului' o tot recomandă la timpul său. Critica e zdrobitoare, deși dl Dragomirescu omite a

releva, că Alexici nici nu știe românește; *Balade populare*, de Avram Corcea, preotul din Coșteiu (lângă Vârșet). Recenziunea largă și plină de citate reese spre lauda gustului estetic al dlui Corcea. Dl Dragomirescu propune subiectele cuprinse în această colecțiune spre studiere poezilor din România, cari par lipsiți de 'un fond poetic destul de trainic'.

'Bucureștii noi'. 'Familia' află, că sub titlul de mai sus va apăre în București o nouă revistă literară.

Istoria lui Cuza. Dl A. D. Xenopol lucră la 'Istoria domniei lui Alexandru Ioan I.'

Teatru orașenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Duminecă, 12 Noembrie n.

La 3 ore d. a.:

Bocksprünge.

Farsă în 3 acte, de K. Kraatz.

Seara la 7 ore:

Auf der Sonnenseite.

Comedie în 3 acte, de Blumenthal și Kadelburg.

Sosiți în Sibiu.

La 11 Noembrie n. 1899.

Hotel 'Imperatul Romanilor': Pfannhauser, inginer, Șerban, inspector, din Buda-pesta; Kendeffy, privatier din Sebeșul-săseș; Por, director, Dr. Pop, medic de reg., din Brașov; G. Pop de Băsești, proprietar din Băsești; Dr. Turcsa, medic de ștab din Cluj; Dr. Nemes, Dr. Damian, din Brașov, avocați; Balassa din Vilány, Schmidt din Praga, Even din

Rothenov, Zunko din Dresda, Robicek din Tîrgul-Murșului, Leonhardt din Sighișoara; Wiener din Viena, Fischer, Sommer, din Buda-pesta, comercianți.

Hotel 'Neurhrer': Baron Szentkereszty, sublocotenent; Wagner din Reghinul-săseș. Komlossy din Viena, comercianți.

Hotel 'Meltzer': Glaser, oficial din Cluj; Sierke, privatier din Avrig; Weccera din Mähr-Weisskirch, Weiss din Arad, comercianți.

Hotel 'Habermann': Folea, notar din Mândra; Comșa, musicant din Medias.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru 'Tipografia', societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Apa amară purgativă „Francisc Iosif“

premiată cu 10 medalii de aur și în urmă singură premiată cu marea medalie millenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond analizând numita apă zice:

„Apa amară purgativă „Francisc Iosif“

o întrebunțez totdeauna bucuros în casuri corespunzătoare, de oare-ce efectul ei de obicei se prezintă fără nici o apariție secundară neplăcută.

Cluj, August 1897. [116] 21—25

Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p.

Se capătă în tot locul.

Direcțiunea în Budapesta.

Prăvălia de obiecte aparținătoare păpucăriei și de recuzite de atelier.

Tot felul de pielării lucrate

Articoli ce se țin de păpucărie și recuzite. Apreturi de piele, lack, vachs, afă și șpagat

recomandă on. public și militarilor în marșă bună recunoscută și cu prețuri cât se poate de ieftine, în detal și în mare, firma comercială

I. Gottstein's Sohn.

(Proprietar, Adalbert C. Gottstein) în Sibiu, Piața-mică nr. 5. Spre deosebită atențiune.

NOU!

Nu mai purta d-ta papuci fără cupțuseala de talpă de Asbest a lui Dr. Högyes, brevetată.

Să ne apărăm picioarele de frig, umezeală și răcire.

Să ne păzim de falsificate!

Numai talpele prevăzute cu această vignetă de brevet sunt veritabile.

Nu mai există dureri de picioare!

Nici bătăături, nici sudori de picioare, nici îngroșarea pielei, nici ferbințeli.

După scurt timp de purtare, cei cari își provide papucii cu cupțuseala de talpă Asbest de a lui Dr. Högyes, brevetată în întreagă lumea, capătă umblet ușurel.

Prețurile:

Talpi de năsip, părechea 40 cr., talpi de Asbest de tesătură simplă 60 cr., de grosime dublă 1 fl. 20 cr.

Că cupțuseala de talpă Asbest e excelentă, dovedește mai mult/faptul, că armatei comune ces. și reg. și honvezimel reg. ung. s'au furnisat până acum 22 500 părechi.

O păreche de talpi de Asbest, chiar și la cel mai apăsător umblet ține un an de zile.

Spedare numai cu rambursă, ori pe lângă plățirea anticipativă a banilor.

Deslusiri, prospecte și declarațiuni de mulțumită, gratis.

Venzători mai departe, pe lângă condițiuni mai favorabile se caută.

Fabrica de mărfuri de Asbest — societate pe cote.

Comande din afa a se execută cu îngrijire. Spedare cu rambursă.

Pentru venzători deosebită reducere de prețuri.

Declarațiuni de recunoștință.

Oficiul marelșaliei de curte a Alteței Sale Arhiducelui Leopold Salvator.

Fabrică de mărfuri de Asbest.

Alteța Sa ces. și reg. Arhiduce Leopold Salvator este extraordinar de mulțumit cu papucii cupțuși cu talpă de Asbest. Alteța Sa a întrebunțat acești papuci la ex-cușuni mai lungi și a simțit, că picioarele nu 'i-s'au obosit așa, cum în alți papuci ordinari s'ar fi obosit. Trimite o păreche de papuci pentru venă, ca după modelul aceloră să facă alți cupțuși cu talpă de Asbest, la același păpucar și apoi să-i trimită aici.

Credem, că acești papuci de venătoare vor fi tot așa de buni și corespunzători, precum au fost papucii de salon.

Agram, la 8 Iulie 1898.

Krah,

capitan de husari.

Postul ministru-president al Ungariei, president al judecătoriei administrative, scrie următoarele:

Stimate dle Doctor!

Papucii cu cupțuseala de Asbest s'au dovedit a fi excelenți, umblet firm și neforțat; toate durerile în picioare 'mi-s'au sfârșit, așa că — așa cred — boala mea de picioare nu mai are lipsă de nici o cură medicală.

Îți mulțumesc pentru binevoitorul sfat

Danoș, la 17 Septembrie 1897.

stimător:

Alexandru Wekerle.

[265] 12 52

Prăvălia de obiecte aparținătoare păpucăriei și de recuzite de atelier.

